

Univerzita Palackého
v Olomouci

Univerzita Palackého
v Olomouci

Zvláštní skutkové podstaty náhrady škody II.

Filip Melzer

Škoda způsobená zvířetem (§§ 2933 a násl.)

§ 2933

Způsobí-li škodu zvíře, nahradí ji jeho vlastník, ať již bylo pod jeho dohledem nebo pod dohledem osoby, které vlastník zvíře svěřil, anebo se zatoulalo nebo uprchlo. Osoba, které zvíře bylo svěřeno nebo která zvíře chová nebo jinak používá, nahradí škodu způsobenou zvířetem společně a nerozdílně s vlastníkem.

Škoda způsobená zvířetem (§§ 2933 a násl.)

Ochranný účel 2933

1. Věcný ochranný rozsah:

A. Specifické nebezpečí ze strany zvířete

B. Chráněné zájmy

2. Osobní ochranný rozsah

Škoda způsobená zvířetem (§§ 2933 a násl.)

Povinný subjekt

1. Vlastník zvířete
2. Svěření, chování nebo jiné užívání zvířete
3. Svémocné odnětí (§ 2935)

Škoda způsobená zvířetem (§ 2934)

§ 2934 Slouží-li **domácí zvíře vlastníku k výkonu povolání či k jiné výdělečné činnosti nebo k obživě, anebo slouží-li jako pomocník pro osobu se zdravotním postižením**, zproští se vlastník povinnosti k náhradě, prokáže-li, že při dozoru nad zvířetem nezanedbal potřebnou pečlivost, anebo že by škoda vznikla i při vynaložení potřebné pečlivosti. Za týchž podmínek se povinnosti k náhradě zproští i ten, komu vlastník zvíře svěřil.

I. Odpovědnost za tzv. domácí užitkové zvíře

1. Smysl a účel privilegování odpovědnosti za tzv. domácí užitkové zvíře
2. Pojem tzv. domácího užitkového zvířete
 - A. Domácí zvíře
 - B. Užitkový charakter zvířete

II. Odpovědnost za svěřené zvíře

§ 2935

(1) Odňala-li třetí osoba svémocně zvíře vlastníku nebo osobě, které vlastník zvíře svěřil, nahradí třetí osoba škodu způsobenou zvířetem sama, prokáže-li vlastník nebo osoba, které vlastník zvíře svěřil, že odnětí nemohli rozumně zabránit; jinak společně a nerozdílně s nimi.

(2) Kdo zvíře svémocně odňal, nemůže se zprostit povinnosti k náhradě.

Škoda způsobená věcí

§ 2936

Kdo je povinen někomu něco plnit a použije při tom vadnou věc, nahradí škodu **způsobenou vadou věci**. To platí i v případě poskytnutí zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb.

- Odpovědnost za nesehání přístroje, bezvadnost látky ...
 - I např. nesterilita stříkačky
- Včetně věcí, které s plněním souvisí (např. prasklá židle v restauraci; srov. R 15/1986)
 - Pb.: vztah k odpovědnosti za provoz
- I v důsledku vnějších okolností (např. výpadek elektrického proudu), ???

Předpoklady odpovědnosti podle § 2936

1. Povinnost něco plnit a její povaha
2. Poskytování zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb
3. Vadná věc
 - A. Pojem věci
 - B. Pojem vady
 - a. Vymezení vadného plnění
 - b. Vada výrobku ve smyslu § 1914 an.
 - c. Pojem vady ve vztahu k § 2936
4. Použití vadné věci při plnění dluhu (věta první)
 - A. Vadná věc není předmětem plnění
 - B. Vadná věc je sama předmětem plnění
5. Použití věci při poskytování služeb (věta druhá)
6. Příčinná souvislost a nexus ohrožení
7. Aktivní a pasivní legitimace

Škoda způsobená věcí

§ 2937

(1) Způsobí-li škodu věc **sama od sebe**, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít **dohled**; **nelze-li takovou osobu jinak určit, platí, že jí je vlastník věci**. Kdo prokáže, že **náležitý dohled nezanedbal**, zproští se povinnosti k náhradě.

(2) Způsobila-li škodu věc pádem nebo vyhozením z místnosti nebo podobného místa, nahradí škodu společně a nerozdílně s tím, kdo je povinen k náhradě podle odstavce 1, i osoba, která takové místo užívá, a **nelze-li ji určit, vlastník nemovité věci**.

- **actio de deiectionis vel effusionis** – žaloba o vylitém nebo vyhozeném
- **Vyvýšené místo jako výsledek lidské činnosti, které je ve výhradním panství určitých osob.**

Zřícení budovy nebo odloučení její části (§ 2938)

§ 2938

(1) Při zřícení budovy nebo odloučení její části v důsledku **vady budovy** nebo **nedostatečného udržování** budovy nahradí její vlastník škodu z toho vzniklou.

(2) Společně a nerozdílně s ním hradí škodu předešlý vlastník, má-li škoda příčinu v nedostatku vzniklém za trvání jeho vlastnického práva, na nějž nástupce neupozornil, a došlo-li ke škodě do roka od zániku jeho vlastnického práva. To neplatí, pokud se jedná o takový nedostatek, o kterém nástupce musel vědět.

Zřízení budovy nebo odloučení její části (§ 2938)

1. Zřízení budovy nebo odloučení její části
2. Vadný stav budovy z důvodu jejího vadného zřízení nebo nedostatečného udržování
3. Zásah do chráněného zájmu
4. Vznik újmy
5. Tříúrovňová příčinná souvislost. A) Zřízení nebo odloučení musí být způsobeno vadou zřízení budovy nebo jejím nedostatečným udržováním. B) Příčinná souvislost mezi zříčením nebo odloučením a zásahem do chráněného zájmu, což odpovídá kauzalitě zakládající odpovědnost ve smyslu § 2910 věta první. C) Příčinná souvislost mezi zásahem do chráněného zájmu a vznikem újmy, což odpovídá kauzalitě vyplňující odpovědnost ve smyslu § 2910 věta první.

6. Pasivní legitimace

- a. Dočasný vlastník
- b. Předchozí vlastník
- c. Společná odpovědnost

Z povahy odpovědnosti za ohrožení plyne, že předpokladem není zavinění
(X Bezouška)

Škoda způsobená vadou výrobku (§§ 2939 an.)

- Směrnice Rady 85/374/EHS, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky
- Objektivní odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku
 - Účel: ochrana spotřebitele (srov. § 2943)
 - Limitace takto nahrazené škody: více než € 500 (§ 2939 odst. 3)
 - Nad rámec směrnice i na „prvotní zemědělské produkty“; čl. 15 I směrnice
- Škoda
 - Vyloučení škody, na něž se tato ustanovení aplikují
 - Škoda spočívá v něčem jiném, než poškození tohoto výrobku (zde: odpovědnost za vady)
 - Poškozena je věc, která se převážně používá k podnikatelským účelům.
 - **Pb.: nemajetková újma způsobená úmrtím nebo úrazem [čl. 9 písm. a) směrnice]**
 - srov. § 2956.

- Zvláštní definice vady výrobku - § 2941
- Povinné subjekty:
 - Výrobce + ten, kdo prodává pod svou značkou: § 2939 odst.1
 - Dvozce: § 2939 odst. 2 (solidárně s výrobcem)
 - Dodavatel: § 2940 (subsidiárně)

Škoda způsobená vadou výrobku

- **Liberace:**
 - Škodu zavinil poškozený nebo ten, zda jehož čin poškozený odpovídá (§ 2942 odst. 1)
 - Neuvedení na trh
 - Prokáže, že vada neexistovala v době uvedení na trh
 - Výrobek nebyl určen k podnikatelskému využití
 - Vada výrobku je důsledkem plnění závazné povinnosti
 - Objektivně nebylo možné vadu zjistit (optimální pozorovatel)
 - Uvedení na trh nebylo v adekvátní příčinné souvislosti se způsobením škody
- **Zvláštní pravidla pro součást výrobku (§ 2942 III)**

Škoda způsobená vadou výrobku

- Jde o kogentní ustanovení, § 2942 odst. 4
- Práva na náhradu škody se nelze vzdát předem (to je však jen projev kogentnosti); § 2942 odst. 5

Škoda na převzaté věci

§ 2944

Škoda na převzaté věci

Každý, kdo od jiného převzal věc, která má být předmětem jeho závazku, nahradí její poškození, ztrátu nebo zničení, neprokáže-li, že by ke škodě došlo i jinak.

- Liberace: „ledaže by ke škodě došlo i jinak“ – tj. i v případě, kdy by k převzetí věci nedošlo
 - Vnitřní povaha věci
 - Následek vnějších příčin (živelná pohroma)
- Aplikace: všude tam, kde ustanovení o závazcích nemají zvláštní úpravu
- Pb.: § 2408 (!)

Škoda na odložené věci (§ 2945)

(1) Je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí a byla-li věc odložena na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se takové věci obvykle ukládají, nahradí provozovatel poškození, ztrátu nebo zničení věci tomu, kdo ji odložil, popřípadě vlastníku věci. Stejně nahradí škodu provozovatel **hlídaných garáží nebo zařízení podobného druhu**, jedná-li se o dopravní prostředky v nich umístěné a o jejich příslušenství.

(2) Neuplatní-li se právo na náhradu škody u provozovatele bez zbytečného odkladu, **soud je nepřizná**, pokud provozovatel **namítne**, že právo nebylo uplatněno včas. Nejpozději lze právo na náhradu škody uplatnit **do patnácti dnů** po dni, kdy se poškozený o škodě musel dozvědět.

(3) Byla-li škoda způsobena na věci odložené **v dopravním prostředku hromadné dopravy**, nahradí se jen podle ustanovení o náhradě škody způsobené provozem dopravního prostředku.

X smlouva o úschově (§§ 2402 – 2414)

- Odložení na místech k tomu určených
- Odložení na místě, kam se obvykle odkládají
- Pb.: vylučují se tato místa?
 - NS: určené místo je prioritní

- Dříve: omezení
 - Nařízení vlády č. 258/1995 Sb., § 1: „Za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá jen do výše 5000 Kč.“
 - NOZ: bez omezení

Škoda na vnesené věci

§ 2946

(1) Kdo provozuje pravidelně **ubytovací služby**, nahradí škodu na věci, kterou ubytovaný vnesl do prostor vyhrazených k ubytování nebo k uložení věcí, popřípadě na věci, která tam byla pro ubytovaného vnesena. To platí i tehdy, byla-li věc za tím účelem ubytovatelem převzata.

(2) Prokáže-li ubytovatel, že by **ke škodě došlo i jinak**, nebo že škodu **způsobil ubytovaný** nebo **osoba, která ubytovaného z jeho vůle provází**, povinnosti k náhradě škody se zprostí. K ujednáním o jiných důvodech zproštění se nepřihlíží.

§ 2947

Povinnost nahradit škodu se **nevztahuje** na vozidla, na věci ponechané ve vozidle, ani na živá zvířata, ledaže je ubytovatel převzal do úschovy.

§ 2948 (Limitace)

- (1) Škoda se hradí do výše odpovídající **stonásobku ceny ubytování za jeden den**.
- (2) Byla-li věc převzata do úschovy, odmítl-li ubytovatel úschovu věci v rozporu se zákonem nebo byla-li škoda způsobena ubytovatelem nebo tím, kdo v provozu pracuje, hradí se škoda bez omezení.

- 25 Cdo 3580/2018

§ 2949

- (1) Neuplatní-li se právo na náhradu škody u ubytovatele bez zbytečného odkladu, **soud je nepřizná**, pokud ubytovatel **namítne**, že právo nebylo uplatněno včas. Nejpozději lze právo na náhradu škody uplatnit **do patnácti dnů** po dni, kdy se poškozený o škodě musel dozvědět.
- (2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, převzal-li ubytovatel věc do úschovy, odmítl-li ubytovatel úschovu věci v rozporu se zákonem nebo způsobil-li škodu ubytovatel nebo ten, kdo v provozu pracuje.

Škoda způsobená informací nebo radou

§ 2950

Škoda způsobená informací nebo radou

Kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako **odborník**, nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti. **Jinak** se hradí jen škoda, kterou někdo informací nebo radou způsobil vědomě.

Inspirační zdroj: § 1300 OZO

1. O škodě se zaviněním;

Zvláště

a) znalců,

§ 1299

Kdo se veřejně hlásí k úřadu, k umění, k živnosti nebo řemeslu; nebo kdo bez nutnosti dobrovolně převezme jednání, jehož provedení vyžaduje zvláštních uměleckých znalostí nebo neobyčejné píle, dává tím na jevo, že důvěřuje své nutné píli a potřebným neobyčejným znalostem; musí tedy státi za jejich nedostatek. Věděl-li však ten, kdo mu jednání svěřil, o nezkušenosti jeho; nebo mohl-li při obyčejné opatrnosti věděti, je zároveň posléze uvedený vinen nedopatřením.

§ 1300

Znalec jest i tehdy zodpovědný, udělí-li **nedopatřením** za odměnu škodlivou radu v záležitostech svého umění nebo vědy. Kromě tohoto případu ručí rádce jen za škodu, kterou jinému způsobil udělením rady vědomě.

Vážený č. 1145/27

- Mínění stran, že právo žádati náhradu škody podle § 1300 obč. zák. **zásadně nevyžaduje smluvní poměr** mezi škůdcem a poškozeným, nelze schváliti v tomto rozsahu. Špatná rada zavazuje rádce k náhradě škody, kterou způsobil úmyslně tomu, komu poradil. Jinak podle § 1300 první věty obč. zák. ručí za nedopatření pouze znalec, který jest k udělení rady zavázán smluvně, a sluší slovům "za odměnu" rozuměti v ten způsob, že rada byla udělena na základě smlouvy, při čemž je nerozhodno, zda špatná rada dána byla po uzavření smlouvy, či před jejím uzavřením, ale vztahovala se na smlouvu, která potom o ní byla uzavřena.

Rv 788/48 ze dne 7. 9. 1949

- Náhrada škody podle ustanovení § 1299 obecného zákoníku občanského z roku 1811 náleží také poškozenému, který nebyl se škůdcem ve smluvním poměru.
- Spolek, který podle svých stanov podává písemné posudky o obrazech (expertízy), ručí podle ustanovení § 1295 a § 1299 obecného zákoníku občanského z roku 1811 za škodu způsobenou nesprávným posudkem svých orgánů, i když si poškozený posudek od něho neobjednal.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Děkuji za pozornost!